

ORGANİZE TOPTAN DOĞAL GAZ SATIŞ PIYASASI YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı, objektif ve şeffaf koşullar altında doğal gazın piyasada fiyatlanmasını sağlamaktır.

(2) Bu Yönetmelik, piyasa katılımcılarının ticaret yapabilmelerine ve/veya iletim sistemindeki dengesizliklerin giderilmesine imkan veren organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Dayanak

MADDE 2 –(1) Bu Yönetmelik; 20/2/2001 tarihli ve 4628 sayılı Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanununun ek 2 nci maddesi, 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanun)'nun 4 üncü maddesi ile 14/3/2013 tarihli ve 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Bu Yönetmelikte geçen;

a) Çıkış noktası: Doğal gazın iletim şebekesinden çıktığı ve iletim şirketinden teslim alındığı noktayı,

b) Dengeleme gazı alış fiyatı (DGAF): ŞİD uyarınca belirlenen dengeleme gazı alış fiyatını,

c) Dengeleme gazı satış fiyatı (DGSF): ŞİD uyarınca belirlenen dengeleme gazı satış fiyatını,

ç) Dengesizliklerin uzlaştırılması: Her bir gaz gününe ilişkin olarak ŞİD uyarınca belirlenen dengesizlik miktarları ve fiyatları üzerinden her bir taşıtanın dengesizliğine ilişkin olarak alacak ve borçların hesaplanması ve ilgili bildirimlerin hazırlanması işlemlerini,

d) Elektronik bülten tablosu (EBT): Piyasada faaliyet gösteren tarafların piyasa hareketlerini takip edebilmeleri için kurulmuş olan ve iletim şirketince işletilen elektronik duyuru panosunu,

e) Eşleşme: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında verilen ve birbiriyle uyuşan alış ve satış yönlü tekliflerin eşleşmesini,

f) Gaz günü (G): Saat 08.00'da başlayıp ertesi gün saat 08.00'da sona eren 24 saatlik zaman dilimini,

g) Gerekçe kodu: İletim şirketinin ilave dengeleyici olarak veya ŞİD'de belirtilendiğer haller gereği organize toptan doğal gaz satış piyasasına girmesi durumunda giriş sebebini belirten referans numarasını,

ğ) Giriş noktası: Doğal gazın iletim şebekesine girdiği ve iletim şirketine teslim edildiği teslim noktasını,

h) Günlük Gösterge Fiyatı (GGF): Piyasa işletmecisi tarafından işleme açılan her bir kontrat için VGPUE'de belirtilen esaslar çerçevesinde belirlenen fiyatı,

ı) Günlük referans fiyat (GRF): Kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatlarından ve teslim gününden hareketle PUE'de belirlenen esaslar çerçevesinde hesaplanan günlük doğal gaz fiyatını/fiyatlarını,

i) İkili anlaşma: İlgili mevzuat hükümlerine aykırı olmamak üzere, özel hukuk hükümlerine tabi olarak doğal gaz alınıp satılmasına ilişkin ticari anlaşmaları,

j) İlave dengeleyici: ŞİD uyarınca iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasına girerek piyasa işlemi yapması durumunda piyasa katılımcısı olarak iletim şirketini,

k) İlave dengeleyici fiyatı (İDF): İletim şirketinin ilave dengeleyici sıfatıyla STP'de işlem yaptığı ŞİD'de belirlenen kurallar çerçevesinde oluşan fiyatı,

l) İletim Şebekesi İşleyiş Düzenlemelerine İlişkin Esaslar (ŞİD): 26/10/2002 tarihli ve 24918 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği gereğince, iletim şirketi tarafından hazırlanan ve iletim hizmetine ilişkin olarak iletim şirketi ile taşıtanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen uygulama esaslarını,

m) İletim şebekesi: Doğal gaz dağıtım şebekesi dışında doğal gazın taşınması için kullanılan doğal gaz boru hattı şebekesi ile bununla ilgili tesisleri,

n) İletim şebekesi stoğu: İletim şebekesi içinde bulunan doğal gazı ifade etmek üzere ŞİD çerçevesinde belirlenen miktarı,

o) İletim şirketi: Boru hatları ile iletim faaliyetini gerçekleştiren tüzel kişiyi,

ö) İlgili mevzuat: Doğal gaz piyasasına ilişkin kanun, yönetmelik, tebliğ, genelge, kurul kararları ile ilgili tüzel kişinin sahip olduğu lisans veya lisansları,

p) Kanun: 18/4/2001 tarihli ve 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu (Elektrik Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması ve Doğal Gaz Piyasası Hakkında Kanun)'nu,

r) Kesinleşmiş eşleşme: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında verilen tekliflerin bu Yönetmelik, PUE ve VGPUE çerçevesinde piyasa işletmecisi tarafından onaylanacak azandığı niteliği,

s) Kesinleşmiş takas miktarı: Bir piyasa katılımcısının kesinleşmiş eşleşmelerinin mahsuplaşmaları yapıldıktan sonra oluşan teslimata konu net doğal gaz miktarını,

ş) Kontrat: PUE ve VGPUE kapsamında belirli bir teslimat döneminde doğal gaz alma veya satma yükümlülüğü doğuran sözleşmeyi,

t) Kurul: Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu,

u) Kurum: Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunu,

ü) Merkezi uzlaştırma kuruluşu: Piyasa katılımcıları arasında bu Yönetmelikle belirlenecek

olan mali işlemlerin yürütülmesinde kendisinden hizmet alınan ve 6/12/2012 tarihli ve 6362 sayılı Sermaye Piyasası Kanununa göre merkezi takas kuruluşu olarak görev yapan kuruluşu,

v) Merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşması: Piyasa işletmecisi ile merkezi uzlaştırma kuruluşu arasında imzalanan ve tarafların teminat yönetimi ve ödemelere ilişkin görev ve sorumluluklarını belirleyen anlaşmayı,

y) Merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması: Merkezi uzlaştırma kuruluşu tarafından hazırlanan ve piyasa işletmecisi tarafından onaylanan, piyasa katılımcıları ile merkezi uzlaştırma kuruluşu arasında teminat yönetimi ve nakit takas hizmetlerine ilişkin olarak imzalanan anlaşmayı,

z) Olağandışı durum: Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişini olumsuz etkileyen olağandışı durumları,

aa) Organize toptan doğal gaz satış piyasası (OTSP): Doğal gaz sisteminden yararlanan lisans sahiplerince doğal gazın alım-satımının ve dengeleme işlemlerinin yapıldığı piyasalar, ileri tarihli fiziksel teslimat gerektiren doğal gaz piyasaları ve Kurul tarafından belirlenen diğer doğal gaz piyasası işlemlerinin gerçekleştirildiği, Kurul tarafından düzenlenen piyasayı,

bb) Piyasa işlemi: Organize toptan doğal gaz satış piyasasında gerçekleştirilen ticari işlemleri,

cc) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması: STP’de her bir gaz gününe ilişkin olarak yapılan işlemlerden dolayı her bir piyasa katılımcısı nezdinde doğan alacak ve borç miktarlarının belirlenmesi, ilgili alacak ve borçların hesaplanması ve ilgili bildirimlerin hazırlanması işlemlerini,

çç) Piyasa İşletim Usul ve Esasları (PUE): Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat doğrultusunda organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin usul ve esasları,

dd) Piyasa işletmecisi: STP’yi kuran ve merkezi karşı taraf olarak işleyen, piyasa işletim lisansı sahibi Enerji Piyasaları İşletme Anonim Şirketini,

ee) Piyasa işletmecisi temerrüt yönetimi katkısı: Piyasa işletmecisinin işlettiği veya mali uzlaştırma işlemlerini yürüttüğü ve merkezi karşı taraf olarak hizmet sunduğu vadeli doğal gaz piyasasında, katılımcıların temerrüde düşmeleri halinde piyasa işletim gelir tavanından ödemeyi taahhüt ettiği tutarı,

ff) Piyasa katılımcısı: STP’de işlem yapma hakkı bulunan sistem kullanıcılarını,

gg) Piyasa tabanlı olmayan yöntemler: İletim şirketinin sistemin fiziksel dengesini sağlamak amacıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasını kullanmaksızın başvurabileceği ŞİD’de düzenlenen mekanizmaları,

ğğ) Piyasa teslim sözleşmesi: İletim şirketi ve piyasa işletmecisi arasında akdedilen sözleşmeyi,

hh) Seans: VGP’de kontratların alım satım için işleme açık olduğu zaman dilimini,

ıı) Sistem: Doğal gazın üretimi, iletimi, depolanması ve dağıtım işlevlerini yerine getirmek üzere kurulan tesis ve teçhizatı,

ii) Sistem kullanıcıları: Sistemden gaz alan veya sisteme gaz temin eden veya sistem üzerinden transit gaz geçişi yapan gerçek veya tüzel kişiyi,

jj) Spot Doğal Gaz Piyasası (SGP): Piyasa katılımcılarına fiziksel teslimat yükümlülüğü doğuran ve piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik ve PUE kapsamında işletilen doğal gaz piyasasını,

kk) Standart taşıma sözleşmesi (STS): Standart hizmetin sağlanması için iletim şirketi ile taşıtan arasında akdedilen taşıma sözleşmesini,

ll) STP katılım anlaşması: Piyasa işletmecisi ile STP’ye katılım sağlayan lisans sahipleri arasında yapılan ve bu Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde hazırlanmış olan anlaşmayı,

mm) Sürekli ticaret: Fiyat ve miktar olarak uyumlu olan tekliflerin derhal eşleştirildiği ticaret yöntemini,

nn) Sürekli ticaret platformu (STP): Piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik çerçevesinde organize toptan doğal gaz satış piyasasına yönelik olarak kurulan ve elektronik ortamda işletilen ticaret platformunu,

oo) Talep tarafı katılımı: Bu Yönetmelik çerçevesinde iletim şebekesi çıkış noktaları için doğal gaz toptan satış faaliyeti gösterme hakkına sahip lisanslı piyasa katılımcıları üzerinden doğal gaz çekişini azaltma/artırma yönlü tekliflerin verilmesine yönelik işlemleri,

öö) Taşıtan: İletim şirketi ile STS imzalamış tedarikçi ve ihracatçı şirketi,

pp) Tedarikçi: Serbest tüketicilere, toptan satış şirketlerine, ithalatçı şirketlere, ihracatçı şirketlere, CNG dağıtım, iletimi ve satışı şirketlerine ve dağıtım şirketlerine doğal gaz satan ithalatçı şirketleri, toptan satış şirketleri ve üretim şirketlerini,

rr) Teklif bölgesi: İletim şirketi tarafından tekliflere esas olmak üzere belirlenen bölgeyi,

ss) Teklif noktası: Piyasa katılımcılarının PUE uyarınca STP’de verecekleri tekliflere konu olan fiziksel ya da sanal giriş noktasını,

şş) Temerrüt: Piyasa işletmecisi tarafından işletilen veya mali uzlaştırma ile diğer mali işlemleri yürütülen piyasalarda gerçekleşen işlemler nedeniyle yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerin süresi içerisinde yerine getirilmemesi halini,

tt) Temerrüt garanti hesabı: Piyasa katılımcılarının fiziksel teslimatlı vadeli doğal gaz piyasası kapsamındaki yükümlülüklerini yerine getirmemesi durumunda kullanılmak amacıyla merkezi uzlaştırma kuruluşu ve piyasa işletmecisi nezdinde tutulan, teminatlar dışında kalan ve piyasa katılımcılarının katkı paylarıyla oluşturulan hesabı,

uu) Teslim noktası: Doğal gazın teslim edildiği noktayı,

üü) Teslimat dönemi: PUE ve VGPUE’de belirlenen esaslar çerçevesinde, STP işlemleri sonucunda yapılması gereken doğal gaz teslimatının gerçekleştirildiği dönemi,

vv) Ticaret açılış zamanı: İlgili gaz günü için tekliflerin verilmeye başlandığı, PUE’de belirlenen zamanı,

- yy) Ticaret aralığı: Ticaret açılış zamanından ticaret kapanış zamanına kadar geçen, piyasa katılımcılarının piyasa işlemi yapabildikleri, PUE’de belirlenen zaman dilimini,
- zz) Ticaret kapanış zamanı: İlgili gaz günü için tekliflerin verilmesinin sona erdiği, PUE’de belirlenen zamanı,
- aaa) Ürün: Piyasa işletmecisinin PUE ve VG PUE’de yer alan esaslar çerçevesinde geliştirdiği, VG PUE’de yer alan kontrat türlerini de kapsayan işlem türlerini,
- bbb) Vadeli Doğal Gaz Piyasası (VGP): Piyasa katılımcılarına fiziksel teslimat yükümlülüğü doğuran ve piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik ve VG PUE kapsamındaki vadedi doğal gaz piyasasını,
- ccc) Vadeli Doğal Gaz Piyasası İşletim Usul ve Esasları (VG PUE): Bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat doğrultusunda fiziksel teslimatlı vadedi doğal gaz piyasasının işletilmesine ilişkin usul ve esasları,
- ççç) VGP katılım anlaşması: VGP’de işlem yapmak amacıyla STP’ye katılma sağlayan lisans sahipleri ile piyasa işletmecisi arasında yapılan ve bu Yönetmelikte belirlenen esaslar çerçevesinde hazırlanmış olan anlaşmayı,
- ifade eder.
- (2) Bu Yönetmelikte geçmekle birlikte tanımlanmamış diğer kavram ve kısaltmalar, ilgili mevzuattaki anlam ve kapsama sahiptir.

İKİNCİ BÖLÜM

Genel Esaslar, Taraflar, Tarafların Görevleri, Yetkileri ve Sorumlulukları

Organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin genel esaslar

MADDE 4 –(1) 6446 sayılı Elektrik Piyasası Kanununun 11 inci maddesinin sekizinci fıkrası kapsamında Kurulca yetkilendirilmiş piyasa işletmecisi tarafından işletilen organize toptan doğal gaz satış piyasası, piyasa katılımcılarına bu Yönetmelikte tanımlanan koşullar çerçevesinde ticaret imkanı verir.

(2) Organize toptan doğal gaz satış piyasasında yapılan işlemler, sürekli ticaret esasına dayanır ve STP üzerinde gerçekleştirilir.

(3) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasası faaliyetlerini iletim şirketi ile her türlü koordinasyon ve haberleşmeyi sağlayarak yürütür.

(4) Organize toptan doğal gaz satış piyasası, arz ve talep dengesini sağlamak ve/veya doğal gaz ticareti yapabilmek için aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde işletilir:

a) STP’de sunulanteklifler, piyasa katılımcıları arasında ayırım gözetilmeksizin değerlendirilir.

b) Organize toptan doğal gaz satış piyasasında faaliyetler, şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine uygun şekilde yürütülür.

c) STP’de piyasa katılımcıları, kendi alış ve/veya satış yönlü tekliflerinde belirtilen miktar ve fiyat şartlarını sağlamakla yükümlüdür.

(5) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Organize toptan doğal gaz satış piyasası temel olarak aşağıdaki işlevleri yerine getirir:

a) Piyasa katılımcılarına sözleşmeye bağlanmış yükümlülüklerini PUE ve VG PUE’de belirlenen zaman dilimleri içerisinde yönetme olanağı sağlama.

b) İletim sistemindeki günlük dengesizlik miktarlarının azalmasına yardım etme ve iletim şirketine gün öncesinden mümkün olduğu ölçüde dengelenmiş bir sistem sağlama.

c) Vadeli doğal gaz piyasası aracılığıyla fiyat değişim riskinden korunma ve ileriye dönük olarak fiyat beklentilerini görme imkanı sağlama.

ç) Piyasa katılımcılarına ikili anlaşmalarına ek olarak doğal gaz alım-satımı yapma imkanı sağlama.

İletim sistemine ilişkin genel esaslar

MADDE 5 –(1) İletim sisteminde fiziki dengenin sağlanması, ŞİD kapsamındaki hak ve yükümlülükleri çerçevesinde iletim şirketinin sorumluluğundadır.

(2) Piyasa katılımcılarının STP’de yaptıkları piyasa işlemleri, ŞİD ve ilgili mevzuat kapsamındaki yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz.

(3) STP’de kesinleşen işlemler, piyasa katılımcıları açısından iletim sisteminde fiziki teslimat ve/veya doğal gazın mülkiyetinin el değiştirmesi yükümlülüğü doğurur.

(4) Dengesizliklerin uzlaştırılması, iletim şirketince piyasa işletmecisine aktarılan tahsisat verileri doğrultusunda iletim şirketi adına piyasa işletmecisi tarafından yapılır.

Piyasa işlemlerine, piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin genel esaslar

MADDE 6 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) STP’de piyasa katılımcıları tarafından verilen teklifler sonucunda meydana gelen eşleşmeler, piyasa işletmecisi tarafından bu Yönetmelik, PUE ve VG PUE çerçevesinde onaylandığında kesinleşmiş eşleşme statüsü kazanır.

(2) Kesinleşen eşleşmelere konu miktarların ilgili işlemler açısından mahsuplaştırılması sonucunda kesinleşmiş takas miktarları oluşur.

(3) Kesinleşmiş takas miktarları; piyasa işletmecisi tarafından iletim şirketine, taşıtan sıfatını haiz piyasa katılımcıları nam ve hesabına, ŞİD’de belirlenen süre ve koşullara uygun şekilde taşıma miktarı bildirim ya da taşıma miktarı değişiklik bildirim olarak iletir.

(4) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması, piyasa işletmecisi tarafından kesinleşmiş takas miktarları dikkate alınarak, gaz günü bazında aylık olarak yapılır.

(5) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemleri hızlı, güvenilir ve şeffaf bir şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde merkezi karşı taraf sıfatıyla, alıcıya karşı satıcıya karşı alıcı olarak, piyasa işletmecisi tarafından yürütülür:

a) Bir gaz gününe yönelik olarak ticaret aralığında bu Yönetmelik kapsamında yapılan piyasa işlemleri, söz konusu gaz günü bazında uzlaştırılır. Piyasa işletmecisi, faturaların hazırlanması ile gerekli tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapılması faaliyetlerini yürütür.

b) Piyasa işletmecisi, piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemlerini gerçekleştirdiği organize toptan doğal gaz satış piyasasında katılımcıların risklerinin yönetilmesini teminen teminatların hesaplanması, uygulanması ve muhafazası faaliyetlerini bu Yönetmelik, PUE ve VGPUE'de belirlenen koşullar çerçevesinde gerçekleştirir.

c) STP'de gerçekleştirilen her bir doğal gaz alım-satımının uzlaştırılmasında, kesinleşen piyasa işlemindeki eşleşme fiyatı esas alınır. STP'de gerçekleştirilen doğal gaz alım-satımları taraflar için bağlayıcı nitelik taşır.

ç) Bir gaz gününe yönelik olarak yapılmış piyasa işlemlerinin uzlaştırılması hesaplamalarında sadece söz konusu gaz gününe ilişkin ticaret aralığında yapılmış işlemlere ait değerler dikkate alınır ve bir ticaret aralığına ait değerler başka bir ticaret aralığına aktarılamaz.

(6) Piyasa işletmecisi, taşıtanların iletim sistemindeki dengesizliklerinin uzlaştırılmasını ŞİD, PUE ve VGPUE'de belirtilen koşullar çerçevesinde iletim şirketi adına ay sonunda günlük bazda gerçekleştirir.

(7) Dengesizliklerin uzlaştırılması işlemleri hızlı, güvenilir ve şeffaf bir şekilde aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde iletim şirketi adına piyasa işletmecisi tarafından yürütülür:

a) Dengesizliklerin uzlaştırılması tüm sistem kullanıcılarının bir gaz gününe ilişkin iletim şirketi tarafından belirlenen tahsisat miktarları esas alınarak piyasa işletmecisi tarafından gaz günü bazında gerçekleştirilir. Piyasa işletmecisi, dengesizliklerin uzlaştırılması işlemlerini gerçekleştirerek, faturaların hazırlanması ile gerekli tahsilat ve ödeme işlemlerinin yapılması ve taşıtanların risklerinin yönetilmesini teminen bu işlemlere ait teminatların hesaplanması, uygulanması ve muhafazası faaliyetlerini bu Yönetmelik, ŞİD, PUE ve VGPUE'de belirlenen koşullar çerçevesinde iletim şirketi adına yürütür.

b) Piyasa işletmecisi tarafından, dengesizliklerin uzlaştırılmasına ilişkin hesaplar piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasına ilişkin hesaplardan ayrı olarak tutulur.

c) ŞİD'de belirlenen hatalı okuma veya hiç veri gelmemesi durumları haricinde, bir gaz gününe yönelik dengesizliklerin uzlaştırılması hesaplamalarında sadece söz konusu gaz gününe ilişkin değerler dikkate alınır ve bir gaz gününe ilişkin değerler başka bir gaz gününe aktarılamaz.

(8) Vadeli doğal gaz piyasası, bu Yönetmelik, VGPUE ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında piyasa işletmecisi tarafından aşağıdaki genel esaslar çerçevesinde işletilir:

a) VGP'de sunulan teklifler piyasa katılımcıları arasında ayırım gözetilmeksizin değerlendirilir.

b) Piyasa işlemleri, seans süresince sürekli ticaret esasına dayanır ve STP üzerinde gerçekleştirilir.

c) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasında, her bir kesinleşmiş eşleşmenin sonucunda oluşan eşleşme fiyatları kullanılır.

ç) Faaliyetler şeffaflık ve sorumluluk ilkelerine uygun şekilde yürütülür.

(9) STP'de gerçekleştirilen işlemlerin, dengesizliklerin ve faturaya konu diğer kalemlerin faturalandırılması ve faturaların ilgili taraflara bildirim, piyasa işletmecisi tarafından PUE ve VGPUE'nin ilgili hükümleri çerçevesinde yapılır.

Piyasa katılımcıları

MADDE 7 –(1) Piyasa katılımcıları, organize toptan doğal gaz satış piyasasında işlem yapmak istedikleri gaz yılına ilişkin olarak STS ve STP katılım anlaşması imzalamış olan;

a) Toptan satış lisansı sahibi,

b) İthalat lisansı sahibi,

c) İhracat lisansı sahibi

tüzel kişilerden oluşur. İletim lisansı sahibi yalnızca ilave dengeleyici olarak ve ŞİD'de belirtilen diğer haller gereğince bu Yönetmelik ve ŞİD'de yer alan esaslar çerçevesinde piyasa katılımcısı sıfatını haiz olur.

(2) **(Ek:RG-12/1/2021-31362)** Vadeli doğal gaz piyasasında işlem yapmak isteyen piyasa katılımcıları, STS ve STP katılım anlaşmasına ilave olarak VGP katılım anlaşmasını da imzalar. VGP katılım anlaşması, STP katılım anlaşması süresince geçerli olur.

Piyasa katılımcılarının sorumlulukları

MADDE 8 –(1) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Piyasa katılımcıları STP ve VGP katılım anlaşmalarında, STP'de yaptıkları işlemler sonucu oluşankesinleşmiş takas miktarına ilişkin olarak piyasa işletmecisinin iletim şebekesinde ilgili piyasa katılımcısının nam ve hesabına ŞİD'de tarif edilen şekilde taşıma miktarı bildirim ya da taşıma miktarı değişiklik bildirim yapmasına izin verir.

(2) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Her piyasa katılımcısı, piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasını teminen STP ve VGP katılım anlaşması gereğince piyasa işletmecisini aracı olarak atamakla yükümlüdür.

(3) Piyasa katılımcıları, STP'de verdikleri tekliflere konu iletim sistemi giriş ve çıkış noktalarında ŞİD kapsamında kapasite rezervasyonu yaptırmış olmakla yükümlüdür.

(4) Piyasa katılımcıları, kapasiteye sahip oldukları giriş ve çıkış noktalarında ŞİD gereğince kapasite aşımı ile ilgili oluşabilecek bedelleri ödemekle yükümlü olduklarını kabul ederler.

(5) Piyasa katılımcıları, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde gerçekleştirdikleri faaliyetlerini organize toptan doğal gaz satış piyasasına ve/veya sistem işletimine zarar vermeyecek ve ilgili mevzuattan kaynaklanan yükümlülüklerini ortadan kaldırmayacak şekilde yürütmekle yükümlüdür.

(6) Piyasa katılımcıları, ŞİD'de tanımlanan her gaz günü için iletim sistemine giriş

noktalarında teslim edecekleri toplam doğal gaz miktarı ile iletim sisteminden çıkış noktalarından çekecekleri toplam doğal gaz miktarı için STP işlemleri de dikkate alınarak eşitlik sağlamakla yükümlüdür.

(7) Piyasa katılımcıları, piyasa işletmecisine karşı ilgili piyasa işlemlerinin gerektirdiği mali sorumlulukları üstlenir.

(8) Piyasa katılımcıları, STP’de verdikleri teklifler sonucunda oluşan kesinleşmiş takas miktarlarını, teklifin teslim şartlarında belirtilen hususlara uygun şekilde teslim etmekle ya da teslim almakla yükümlüdür.

(9) Piyasa katılımcıları, piyasa işletmecisi tarafından kendilerine iletilen tüm ödeme bildirimleri ve faturalara ilişkin olarak gerekli ödemeleri zamanında ve eksiksiz şekilde yapar.

(10) Piyasa katılımcıları, denge sorumluluğuna ilişkin sapmaları Kuruma raporlayabilmesi için iletim şirketinin ihtiyaç duyduğu bilgileri verir.

Piyasa işletmecisinin sorumlulukları

MADDE 9 –(1) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesi ve veri yayımlama faaliyetlerini eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür.

(2) Piyasa işletmecisi, piyasa katılımcılarına karşı ilgili piyasa işlemlerinin gerektirdiği mali sorumlulukları üstlenir.

(3) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin olarak aşağıdaki faaliyetleri yürütür:

a) STP’yi bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olarak kurmak ve işletmek.

b) Organize toptan doğal gaz satış piyasasına ilişkin olarak bu Yönetmelik ile genel esasları belirlenen hususların uygulanmasına ilişkin detaylı düzenlemeleri kapsayan PUE ve VGPUE’yi hazırlayarak Kurul onayına sunmak.

c) STP’de işlem görmek üzere, piyasa ve sistemin ihtiyaçları doğrultusunda ürün geliştirmek.

ç) İletim sistemi ve STP’nin eşgüdümlü olarak verimli şekilde kullanılmasını sağlamak için iletim şirketi ile işbirliği yapmak.

d) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işletilmesine ilişkin olarak PUE ve VGPUE’de yer alan yetki ve sorumluluklar çerçevesinde uygulamaya yönelik kararlar almak, ilgili kurum ve kuruluşlara öneri ve/veya tekliflerde bulunmak.

e) Vadeli doğal gaz piyasası için temerrüt garanti hesabı kurulması ve yönetilmesi faaliyetlerini yürütmek.

f) İlgili mevzuatta belirlenen diğer görevleri yerine getirmek.

(4) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Piyasa işletmecisi, veri yayımlama ve raporlamaya ilişkin olarak, Kurum tarafından talep edilen her türlü bilgi ve raporların yanı sıra PUE ve VGPUE’de belirlenen bilgi, belge, rapor ve istatistiklerin hazırlanması ve yayımlanması faaliyetlerini yürütür.

(5) İletim şirketinin ilave dengeleyici olarak STP’ye girmesi durumunda iletim şirketinin kimliğinin paylaşılması durumu hariç olmak üzere, piyasa katılımcılarının kimlikleri anonim olarak verilen tekliflerinin kabul edilmesinden önce ya da sonra herhangi bir zamanda diğer piyasa katılımcıları ile paylaşılmaz. Bununla birlikte, işlemlerin kesinleşmesinin ardından, işlem yapan piyasa katılımcılarının kimlikleri, ilgili işlem bilgileri ile birlikte iletim şirketi ile paylaşılır.

(6) Piyasa işletmecisi, piyasa işletim faaliyetlerinin şeffaflığına ilişkin olarak yayımlanması ilgili mevzuatta öngörülen hususlar dışında, yürüttüğü piyasa işletmeciliği faaliyetleri çerçevesinde vakıf olduğu ve/veya piyasa katılımcıları tarafından sağlanan bilgi ve belgelerin gizliliğinin sağlanmasından sorumludur ve buna yönelik gerekli tedbirleri almakla yükümlüdür.

(7) **(Değişik:RG-12/1/2021-31362)** Piyasa işletmecisi, iletim şirketi ile bu Yönetmelik, PUE ve VGPUE’de yer alan hak ve yükümlülüklerini düzenleyen piyasateslim sözleşmesini akdeder. Bahse konu sözleşmede ilgili mevzuatta yer alan diğer hususlar da göz önünde bulundurulur ve sistemin ve STP’nin işleyişini engelleyen veya aksatan hükümlere yer verilemez.

İletim şirketinin sorumlulukları

MADDE 10 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) İletim şirketi, aşağıda tanımlanan faaliyetleri eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin, şeffaflık ve sorumluluk ilkeleri çerçevesinde yürütür:

a) Gaz günü öncesinde kendisine iletilen programlar çerçevesinde günlük talep tahmini ve iletim şebekesi stoğu tahmini yapıp EBT’de yayımlamak ve STP’de duyurulmak üzere piyasa işletmecisine iletmek.

b) Her yıl Haziran ayı sonuna kadar yıllık bazda olmak üzere 10 (on) yıllık doğal gaz iletim kapasite projeksiyonu raporunu hazırlamak ve yayımlamak.

c) Doğal gaz iletimini güvenli, verimli ve ekonomik olarak gerçekleştirecek şekilde iletim şebekesi stoğunun gerekli seviyede kalmasını sağlamak.

ç) İletim sisteminin fiziki dengede kalmasını, bu Yönetmelik, Doğal Gaz Piyasası İletim Şebekesi İşleyiş Yönetmeliği ve ŞİD hükümleri çerçevesinde yürütülen işlemler vasıtasıyla sağlamak.

d) ŞİD hükümleri çerçevesinde ilave dengeleyici sıfatıyla organize toptan doğal gaz satış piyasasına girerek iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla piyasa işlemi yapmak.

e) İlave dengeleyici sıfatıyla girmesi haricinde ŞİD’de belirlenen diğer haller gereği STP’ye girmek.

f) Piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılması için gerekli bilgileri piyasa işletmecisine PUE ve VGPUE’de belirlenen zamanda ve şekilde bildirmek.

g) İletim sisteminde belirlenen bölgeler bazında basınç ve miktar

değerlerini EBT’de yayımlamak ve STP’de duyurulmak üzere piyasa işletmecisine iletmek.

ğ) ŞİD kapsamında sistem kullanıcılarına bildirmekle yükümlü olduğu ve iletim sistemindeki doğal gaz akışı etkileyecek her türlü hususu eş zamanlı olarak piyasa işletmecisine de bildirmek.

h) STP’nin iletim şebekesi işleyişi içerisinde eşgüdümlü olarak ve verimli şekilde kullanılmasını sağlamak için piyasa işletmecisi ile işbirliği yapmak.

i) İletim faaliyetlerinin şeffaflığına ilişkin olarak yayımlanması ilgili mevzuatta öngörülen hususlar dışında, yürüttüğü iletim faaliyetleri çerçevesinde vakıf olduğu ve/veya piyasa katılımcıları tarafından sağlanan bilgi ve belgelerin gizliliği hakkında gerekli tedbirleri almak.

i) İlgili mevzuatta tanımlanan diğer görevleri yerine getirmek.

(2) İletim şirketi, piyasa işletmecisi ile bu Yönetmelik, PUE ve VGPUE kapsamında yer alan hak ve yükümlülüklerini düzenleyen piyasa teslim sözleşmesini akdeder.

İletim şirketinin STP’ye giriş koşulları

MADDE 11 –(1) İletim şirketi, ŞİD’de belirlenen gerekçe kodlarına konu hallerin ortaya çıkması durumunda, yalnızca ilave dengeleyici olarak ve ŞİD’de belirtilen diğer haller gereğince STP’yi kullanarak doğal gaz alım-satımını yapabilir.

(2) İletim şirketi, ŞİD uyarınca iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması amacıyla öncelikle STP’ye girer. Ancak iletim şirketi iletim şebekesinin fiziki dengesizliklerini ve STP’de oluşan hacim seviyesini dikkate alarak piyasa tabanlı olmayan yöntemlerin kullanılması yönünde karar alabilir.

(3) İletim şirketinin STP’ye giriş koşulları ile STP’ye ilave dengeleyici olarak girmesi durumunda İDF’nin hesaplanmasına ve iletim şebekesinin fiziki dengesinin sağlanması için alabileceği piyasa tabanlı olmayan yöntemlere ilişkin düzenlemeler ŞİD’de yer alır.

(4) İletim şirketi, ilave dengeleyici olarak STP’yi kullandığında, PUE ve ŞİD’de belirtilen haller dışında diğer piyasa katılımcıları ile aynı hak ve yükümlülüklerle sahip olur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

(Değişik bölüm başlığı:RG-12/1/2021-31362)

Piyasa İşlemleri, Teminatlar, Temerrüt Garanti Hesabı, Fatura ve Ödemeler, Olağandışı Durumlar, Piyasa İşletim Usul ve Esasları

Organize toptan doğal gaz satış piyasasına katılım koşulları

MADDE 12 – (1) Sistem kullanıcıları;

a) İlgili gaz yılı için iletim şirketi ile yürürlükte olan bir STS imzalamış olmak,

b) Piyasa işletmecisi ile STP katılım anlaşması imzalamak,

c) Merkezi uzlaştırma kuruluşu ile merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması imzalamış olmak,

ç) Piyasa işletmecisinin ve merkezi uzlaştırma kuruluşunun öngördüğü teminat koşullarını yerine getirmek,

d) Kendisinin ve/veya doğrudan ya da dolaylı ortaklarının piyasa işletmecisine, iletim şirketine ve merkezi uzlaştırma kuruluşuna karşı bir önceki gaz yılına ilişkin olarak ilgili mevzuat ve anlaşmalardan doğan yükümlülüklerini tam olarak ifa etmiş olduğunu belgelemek,

e) STP’de verdiği tekliflerin eşleşme sonucu kabul edilmesini müteakip EBT ve piyasa işlemlerinin uzlaştırılması işlemlerinin yapılabilmesini teminen piyasa işletmecisini aracı olarak atamış olmak,

f) PUE’de belirlenen yazılım şartlarını yerine getirmiş olmak,

g) Bu Yönetmelikte ve PUE’de belirtilen diğer hususları yerine getirmek şartlarının tümünü sağlamak kaydıyla piyasa katılımcısı sıfatını kazanır.

(2) **(Ek:RG-12/1/2021-31362)** Birinci fıkradaki şartları sağlamak kaydıyla piyasa katılımcısı sıfatını kazanan sistem kullanıcıları, VGP katılım anlaşmasını imzalamak ve VGPUE’de belirtilen diğer hususları yerine getirmek kaydıyla VGP’de işlenmeye hak kazanır.

Piyasaya erişimin askıya alınması

MADDE 13 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) Aşağıdaki koşulların oluşması halinde, piyasa işletmecisi ilgili piyasa katılımcısının STP’ye erişimini ve/veya bu kapsamda hak ve borç doğuracak işlemler yapmasını STP katılım anlaşması ve/veya VGP katılım anlaşması uyarınca askıya alabilir:

a) PUE ve VGPUE’ye aykırı işlemlerin, yazılı ihtar rağmen belirtilen süre zarfında düzeltilmemesi.

b) Piyasa işletimine ilişkin bedel ve ücretlerin ödenmemesi ve/veya yükümlülüklerin yerine getirilmemesi.

c) PUE ve VGPUE’de belirlenen teminat yükümlülüklerinin yerine getirilmemesi.

ç) Piyasa katılım koşullarının herhangi birinin ortadan kalkması.

d) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişine etki edebilecek herhangi bir yasal şart, yargı kararı, hükümet kararı, yetkili makam ve mercilerin kararı ile alınan önlem veya kısıtlamanın bulunması.

(2) Aşağıdaki koşulların oluşması halinde piyasa işletmecisi, tüm piyasa katılımcılarının STP’ye erişimini PUE ve VGPUE’de belirtilen şartlar çerçevesinde tamamen ya da kısmen askıya alabilir:

a) Olağandışı durumlar.

b) Mücbir sebepler.

c) STP’ye ilişkin planlı bakımlar.

ç) Organize toptan doğal gaz satış piyasasının işleyişine etki edebilecek herhangi bir yasal şart, yargı kararı, hükümet kararları, yetkili makam ve mercilerin kararları ile önlemleri veya kısıtlamaları.

(3) Birinci ve/veya ikinci fıkralar kapsamında STP'ye erişimin PUE, VGPUE ya da ilgili sözleşme şartları çerçevesinde askıya alınmasından sonra, askıya alınmaya neden olan koşulların kalkması durumunda takip edilecek prosedür PUE ve VGPUE'de belirlenir.

Piyasa katılımcısı statüsünün sona ermesi

MADDE 14 –(1) Piyasa katılımcısı statüsü, iletim şirketi ile yapılan STS ve/veya STP katılım anlaşmasının herhangi bir nedenle sona ermesi durumunda PUE'nin ilgili hükümleri kapsamında ortadan kalkar.

(2) Sisteme erişimi askıya alınan piyasa katılımcılarının PUE'de belirlenen süre ve şartlar çerçevesinde yükümlülüklerini yerine getirmemeleri halinde piyasa katılımcısı statüleri sona erdirilir.

STP'de teklif verilmesi ve fiyat oluşumu

MADDE 15 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) STP'de eşleşme konulu alış ya da satış yönlü teklifler, fiziki ya da sanal teslimat noktalarına yönelik verilir.

(2) Bir piyasa katılımcısı, yalnızca iletim şebekesinde kapasite rezervasyonu yaptığı noktalarda teklif verebilir. Tekliflerin şartları, ŞİD ve ilgili mevzuat hükümlerine uygun olmak kaydıyla PUE ve VGPUE'de belirlenir.

(3) İlgili gaz gününe yönelik verilen satış teklifleri artan fiyata, alış teklifleri azalan fiyata göre piyasa işletmecisi tarafından sıralanır. Aynı yönde verilen tekliflerden fiyatı iyi olan teklif önceliklidir. Alış teklifi için fiyatı en yüksek olan satış teklifi için fiyatı en düşük olan teklif, en iyi teklif olarak değerlendirilir. Aynı yönde ve tipte verilen eşit fiyatlı tekliflerden önce kaydedilen teklif önceliklidir.

(4) STP'de verilen teklifler değerlendirilirken, piyasa işletmecisi tarafından PUE ve VGPUE'de belirlenen şartlar çerçevesinde tutulacak teminata ilişkin kurallar dikkate alınır.

(5) Piyasa işlemlerinin uzlaştırılmasında, kesinleşen piyasa işlemindeki eşleşme fiyatları esas alınır. STP kapsamında gerçekleştirilen doğal gaz alım-satımları taraflar için bağlayıcı nitelik taşır. Piyasa katılımcıları, alış veya satış yönlü tekliflerinde belirtilen fiyat ve şartları sağlamakla yükümlüdür.

(6) Piyasa işletmecisi tarafından açıklanacak günlük referans fiyat ve günlük gösterge fiyatı da kapsayan fiyatlar, kesinleşmiş eşleşmelerin fiyatlarından ve teslim gününden hareketle PUE ve VGPUE hükümleri çerçevesinde hesaplanır.

(7) Organize toptan doğal gaz satış piyasasında fiyatların arz ve talep çerçevesinde oluşmasını sağlamak amacıyla uygulanacak tedbirlere yönelik esaslar Kurul tarafından düzenlenir.

(8) Piyasa katılımcıları ve sistem kullanıcıları tarafından Kanun ve diğer ilgili mevzuata aykırı hareket edildiğinin tespit edilmesi, Kurul tarafından istenen bilgilerin yanlış, eksik veya yanıltıcı olarak verildiğinin saptanması halinde ilgisine göre Kanunun 9 uncu maddesinde yer alan yaptırımlar uygulanır.

(9) Piyasa işletmecisi, piyasada oluşan fiyatların izlenmesi, analiz edilmesi ve raporlanması ile bu raporların üç ayda bir Kuruma sunulması ile yükümlüdür.

STP'de verilecek tekliflere ilişkin asgari unsurlar

MADDE 16 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) Piyasa katılımcıları tarafından STP'de verilecek tekliflerin aşağıdaki asgari unsurları taşınması gereklidir:

- Teklif konu gaz günü.
- Teklifin yönü (alış ya da satış).
- Teklif tipi (teklifin geçerlilik süresi, teklifin kısmi ya da bütün olarak kabul edilebileceği vb.).
- Teklif konu miktar.
- Teklif fiyatı.
- Teslimat dönemi ve teslimata ilişkin PUE ve VGPUE'de belirtilen diğer hususlar.
- Noktasal/bölgesel teklifse, teklif noktası/bölgesi.
- Teklifin talep taraflı olup olmadığı.
- Varsa gerekçe kodu.

(2) Bu madde kapsamında yer alan asgari unsurları taşıyan tekliflere ilişkin diğer hususlar PUE ve VGPUE'de belirlenir.

Piyasa katılımına ilişkin teminatlar

MADDE 17 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) Piyasa işletmecisi, organize toptan doğal gaz satış piyasasına katılım ile piyasa işlemlerinin ve dengesizliklerin uzlaştırılması işlemlerine ilişkin olarak ŞİD, PUE ve/veya VGPUE'de belirlenen miktar ve koşullarda teminatı piyasa katılımcısından talep eder.

(2) Teminat yükümlülüğü, teminat türleri, teminat olarak kabul edilecek kıymetler, teminat süreçleri ile teminat tutarlarının hesaplanmasına ve ilgili mevzuat uyarınca sunulması gerekli teminatları aşan tutarların kullanılmasına ilişkin hususlar PUE ve VGPUE'de düzenlenir.

(3) Piyasa işletmecisi, merkezi uzlaştırma kuruluşuna ait bu Yönetmelikte belirlenen görevlerin yerine getirilmesi, teminat mekanizmasının işletilmesi ve ödemelerin zamanında ve doğru bir şekilde gerçekleştirilerek piyasadaki nakit akışının sürekliliğinin sağlanması amacıyla merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşmasını imzalar.

(4) Piyasa işletmecisi tarafından merkezi uzlaştırma kuruluşu anlaşması ile yetkilendirilen merkezi uzlaştırma kuruluşu, PUE ve VGPUE'de kendisi için öngörülen görevleri merkezi uzlaştırma kuruluşu-katılımcı anlaşması hükümlerine uygun olarak yerine getirir.

(5) Merkezi uzlaştırma kuruluşu, piyasa işletmecisi adına katılımcı bazında piyasa faaliyetlerine ilişkin kendisine sunulan teminat tutarını, piyasa işletmecisi lehine bloke eder.

Temerrüt garanti hesabı

MADDE 17/A – (Ek:RG-12/1/2021-31362)

(1) Piyasa işletmecisi, vadeli doğal gaz piyasasında, piyasa katılımcılarının bir veya birkaçının temerrüde düşmesi halinde oluşabilecek zararların ilgili piyasa katılımcılarının teminatlarını aşan kısmı için kullanılmak üzere temerrüt garanti hesabı oluşturur.

(2) Temerrüt garanti hesabı piyasa işletmecisi tarafından temsil ve idare olunur. Temerrüt garanti hesabındaki varlıklar, amacı dışında kullanılamaz, haczedilemez, rehnedilemez, idari mercilerin tasfiye kararlarından etkilenmez, iflas masasına dâhil edilemez ve üzerlerine ihtiyati tedbir konulamaz.

(3) Temerrüt garanti hesabı ilgili piyasa katılımcılarının katkıları ile oluşturulur. Piyasa işletmecisi, temerrüt halinde ödemek üzere, temerrüt yönetimi kaynaklarına katkı sağlamayı taahhüt eder. Piyasa işletmecisinin temerrüt yönetimi katkısının, miktarı ve kullanılma şekli VGPU' de düzenlenir.

(4) Temerrüde düşen piyasa katılımcılarının cari hesapları, teminatları, temerrüt garanti hesabı katkı payları ve piyasa işletmecisinin temerrüt yönetimi katkısı tutarının yeterli olması durumunda diğer piyasa katılımcılarının temerrüt garanti hesabı katkı paylarına başvurulmaz.

(5) Temerrüt garanti hesabı büyüklüğünün ve katkı paylarının belirlenmesi, katkı payı olarak kabul edilebilecek varlıkların türlerinin belirlenmesi, piyasa katılımcılarından alınması, ilave katkı payı alınacak durumlar, temerrüt garanti hesabındaki TL cinsinden sunulan nakit katkı paylarının nemalandırılması, bu varlıkların temerrüt durumunda kullanılması ve piyasa katılımcılarına iade edilmesine ilişkin hususlar VGPU' de düzenlenir.

Fatura ve ödemeler

MADDE 17/B – (Ek:RG-12/1/2021-31362)

(1) PUE ve VGPU Hükümleri uyarınca düzenlenen faturalara ilişkin olarak, fatura ödeme yükümlülüğünü PUE ve VGPU' de belirlenen sürelerde yerine getirmeyen piyasa katılımcısının; temerrüde düşmesi, fatura borçlarının teminat ve cari hesaplarından ve/veya temerrüt garanti hesabı katkı payı tutarından tahsil edilmesi, ödenmeyen tutarlar için temerrüt faizi uygulanması, teminat yükümlülüğünü yerine getirmeyen piyasa katılımcılarına teminat tamamlama çağrısı yapılması ve teminatını tamamlamayan piyasa katılımcıları hakkında tesis edilecek işlemlere ilişkin hususlar PUE ve VGPU' de düzenlenir.

(2) Piyasa işletmecisi tarafından işletilen organize toptan doğal gaz piyasalarında işlem yapan tüm piyasa katılımcılarının net borçlarına istinaden, merkezi uzlaştırma kuruluşunda bulunan cari hesaplarına yapmış oldukları fatura ödemeleri aşağıdaki sıra ile borçlarına mahsup edilir:

- a) Piyasa işletmecisine ödenecek piyasa işletim ücretleri ile diğer ücretler.
- b) Fatura işlem borç tutarı.
- c) VGP borç tutarı ve KDV borç tutarı.
- ç) Fatura dengesizlik borç tutarı.

Olağandışı durumlar

MADDE 18 –(1) STP' de yeterli alış ve satış teklifinin verilemeyecek olması sonucunu doğuracak haller, bu Yönetmelik kapsamında olağandışı durumlar olarak kabul edilir. Olağandışı durum kapsamına girebilecek hallerde ve bu hallerde iletişime ilişkin hususlara PUE' de yer verilir. İletim şirketi STP' de olağandışı durumların oluşması halinde ilave dengeleyici olarak STP' yi kullanmayacağını sistem kullanıcılarına bildirir ve bu halde uygulanacak tedbirlere ilişkin hususlar ŞİD' de düzenlenir.

(2) İletim şirketi, STP' yi ilave dengeleyici olarak ne zaman tekrar kullanacağına ilişkin duyuruyu, sistem koşullarını yeniden değerlendirerek her gaz günü başlangıcında günceller. İletim şirketi yeniden STP işlemlerine geçilmesinin kararını, ancak izleyen gaz günü için etki doğuracak şekilde bir önceki gün sistem kullanıcılarına bildirir.

(3) **(Ek:RG-12/1/2021-31362)** Piyasa işletmecisinin piyasa faaliyetlerinin yürütülmesinde kullandığı bilgisayar, yazılım veya diğer teknolojik altyapılarda işlemlerin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini engelleyecek nitelikte problemler oluşması, STP' de bakım yapılması veya piyasa işletmecisinin kullandığı iletişim hatlarının kesilmesi durumunda PUE ve VGPU' de düzenlenen STP arıza ve bakım süreçleri uygulanır.

Piyasa İşletim Usul ve Esasları

MADDE 19 – (Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) PUE ve VGPU piyasa işletmecisi tarafından hazırlanır ve Kurul onayı ile yürürlüğe girer. Kurul, gerek gördüğü hallerde piyasada faaliyet gösteren ilgili kişilerin görüşünü alarak yahut gerekmesi halinde resen PUE ve VGPU' de değişiklik yapabilir.

(2) PUE ve VGPU' de eşit taraflar arasında ayırım yapılmaması, ekonomik, verimli ve güvenli işletmecilik yapılması ilkeleri gözetilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Sözleşme hükümleri ve talep tarafı katılımı

MADDE 20 – (1) (Değişik:RG-12/1/2021-31362) Bu Yönetmelik gereğince düzenlenen sözleşmelerde bu Yönetmelik, PUE ve VGPU hükümlerine aykırı hükümler bulunamaz.

(2) Talep tarafı katılımına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından belirlenir.

VGP' nin işlemlere açılması

GEÇİCİ MADDE 1 – (Başlığı ile Birlikte Değişik:RG-12/1/2021-31362)

(1) VGP için oluşturulacak yazılım ve sistemin STP bünyesinde kurulması, test edilmesi ve test sonrasında piyasa işlemlerine açılmasına ilişkin hususlara VGPU' de yer verilir.

(2) Vadeli doğal gaz piyasası faaliyete başlayıncaya kadar, STP' de herhangi bir teslimat,

faturalama ve ödeme yükümlülüğü doğurmaksızın sanal uygulama yapılır. Sanal uygulama sürecine ilişkin hususlara VGPUe'de yer verilir.

STP'nin kurulması ve test edilmesi

GEÇİCİ MADDE 2 – (Mülga:RG-12/1/2021-31362)

ŞİD değişiklikleri

GEÇİCİ MADDE 3 – (Mülga:RG-12/1/2021-31362)

Organize toptan doğal gaz satış piyasasının faaliyete geçeceği tarih

GEÇİCİ MADDE 4 – (Mülga:RG-12/1/2021-31362)

Yürürlük

MADDE 21 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 22 –(1) Bu Yönetmelik hükümlerini Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Başkanı yürütür.

	Yönetmeliğin Yayınlandığı Resmî Gazete'nin	
	Tarihi	Sayısı
	31/3/2017	30024
Yönetmelikte Değişiklik Yapan Yönetmeliklerin Yayınlandığı Resmî Gazetelerin		
	Tarihi	Sayısı
1.	12/1/2021	31362
2.		